

WOUTER KLOOTWIJK

DE ZEE

HIELD HET LANG GEHEIM

MET ILLUSTRATIES VAN ESTHER LEEUWRIK

LEOPOLD / AMSTERDAM

GERED

Luuk klimt over de dijk. Het is laagwater. Hij loopt op het natte zand, springt over een geul waar nog water door stroomt en komt zo op een grote zandbank. Hij zoekt schelpen.

In het huis onder aan de dijk vraagt zijn moeder aan zijn zus: 'Kaat, weet je waar Luuk is?'

'Nee, ik heb hem al een tijd niet gezien,' zegt Kaat. 'Hij ging naar buiten, ik zal hem zoeken.'

Kaat is iets ouder dan Luuk. Ze is zijn beste vriend, zegt hij.

'Een meisje kan geen vriend zijn,' zegt ze.

'Kan wel,' zegt Luuk.

'Nou goed dan,' had Kaat gezegd, 'zijn we vrienden.'

Kaat loopt om het huis, kijkt over het uienveld en naar de dijk. Ze klimt langs de dijk omhoog door het gras. Boven op de dijk kijkt ze nog eens over het veld. En dan naar het water. Vloed. De zandbanken zijn al niet meer te zien. En daar staat Luuk. Het water tot zijn knieën.

'Luuk,' roept Kaat, 'wat doe je daar?'

'Niks,' roept Luuk.

Kaat rent de dijk af en het water in. Ze struikelt, valt plat in het water, komt weer overeind en rent door. Tot ze bij Luuk is.

‘Kom, we moeten snel zijn,’ zegt ze.

Ze gaat op haar hurken zitten, kont in het water, en pakt Luuk bij zijn middel. Ze tilt hem op, tegen zich aan.

‘Hou je vast,’ zegt ze.

Luuk slaat zijn armen om haar heen.

Wat is ze sterk, denkt hij.

Kaat loopt terug naar de dijk, met Luuk die ze vasthoudt alsof hij een reuzenbaby is. Twee keer vallen ze samen om. Drijfmat komen ze bij de dijk.

Kaat laat Luuk zakken. En voor ze thuis zijn, legt ze het hem goed uit. Altijd opletten wat het water doet. Komt het op, meteen teruggaan naar de dijk.

Nooit, in geen honderd jaar, zal Luuk het vergeten. En ook niet hoe kwaad zijn moeder wordt als ze met natte kleren thuiskomen.

ZANDBANK

Luuk en Kaat wonen in een huis onder aan de dijk. De zeedijk. De dijk is hoger dan het huis. Als je op de dijk staat, kijk je over het huis naar het land. Of naar de andere kant. Naar de zee.

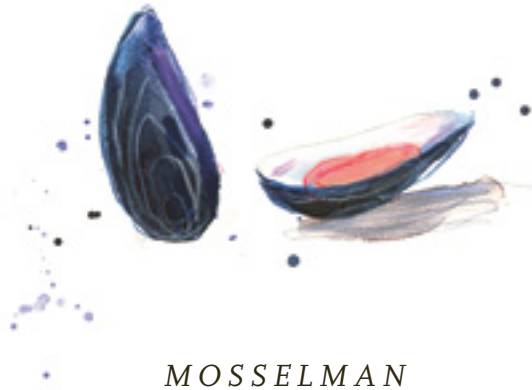
Op het land groeien uien. Je ziet in de zomer alleen groene stengels. De uien zitten eronder, in de grond.

Luuk klimt over de dijk naar het water.

Het water is altijd anders dan gisteren. Andere kleur en andere golven. Of geen golven maar glad en stil. Of er is bijna geen water. De zee gaat op en neer. Eb en vloed. Elke dag opnieuw. Als het water opkomt, heet het vloed. Zakt het water, dan heet het eb. Het zakt zo ver dat dicht bij de dijk de bodem van de zee te zien is. Zandbanken komen tevoorschijn. Bobbels in het water. Met greppels ertussendoor waar het zeewater uit wegstroomt. Of andersom, dan stroomt het terug.

Luuk springt over de greppels en loopt over het natte zand. Hij let op het water. Heel even stopt het stromen. Dan gaat Luuk terug naar de dijk. Hij weet dat het water weer opkomt en de zandbanken langzaam onderlopen. Vloed. Dan moet je uitkijken als je op een zandbank loopt. Je moet ervan weg, voor het water te hoog staat.

MOSSELMAN

De vader van Kaat en Luuk gaat naar het noorden. Elke week. Met zijn schip. De Grietje 2. In het noorden groeien veel mosselen op de bodem van de zee. Ook dichtbij in zee achter de dijk groeien mosselen. Maar niet zoveel als in het noorden. Daar liggen dikke lagen mosselen op de zeebodem.

De vader van Luuk en Kaat is mosselman. Vanaf het schip schept hij met een grote stalen arm met een net de mosselen op. Dat kan alleen waar de zee niet diep is. Met zijn schip vol mosselen vaart hij terug. Naar de haven, niet ver van het huis onder aan de dijk.

Luuk en Kaat lopen vaak naar de haven. Ook om te wachten op hun vader. Op de kade staan twee vrachtwagens. Als de Grietje 2 met mosselen de haven in vaart, doen chauffeurs van de vrachtwagens de achterdeuren open. Kaat vangt het touw op dat haar vader vanaf het schip naar de kant slingert. Ze legt de lus van het touw om een korte, dikke paal. Het schip ligt vast.

En meteen worden de mosselen gelost. Uit het schip in de vrachtwagens. Na een halfuurtje is het schip leeg en rijden de volgeladen vrachtwagens weg.

'Naar Parijs,' zegt Kaat.
'Waarom?' vraagt Luuk.
'Omdat de mensen in Parijs mosselen eten,' zegt zijn vader.
'Waarom eten wij geen mosselen?'
Vader de mosselman is even stil.
Dan zegt hij: 'Dat weet ik niet.'

AARDAPPELEN

De zeedijk is kaarsrecht. Tot verderop. Daar maakt de dijk een bocht. Langs de dijk, langs het huis waar Kaat en Luuk wonen, ligt een smalle weg. De weg buigt mee met de bocht in de dijk. Meestal is het stil op de weg. Maar als de uien worden geoogst rijden er veel boeren voorbij. Met wagens vol uien. En als van andere akkers aardappelen komen, rijden er vrachtwagens met aardappelen. Naar de frietfabriek.

Dan moet je uitkijken.

Kaat ziet in de verte een vrachtwagen aankomen. Ze gaat met Luuk het gras in. Ze kunnen niet op de weg blijven lopen. Dat is gevaarlijk. De vrachtwagens zijn zo breed als de weg. Dan is er voor mensen geen halve meter over. Alleen in de berm, in het gras zijn losse mensen veilig. En fietsers. Ze moeten afstappen of ze vallen om in de berm.

‘We kunnen ook boven op de dijk gaan lopen,’ zegt Kaat.

‘Goed,’ zegt Luuk.

‘We lopen naar de bocht, daar kunnen we de frietfabriek zien.’

‘Twee,’ zegt Luuk.

‘Wat twee?’

‘De tweede vrachtwagen komt voorbij.’

Boven op de dijk kunnen ze in de laadbak van de vrachtwagen kijken. Vol aardappelen en met een bult erbovenop.

Even later: ‘Weer een, dat is drie.’

‘Hij gaat naar de fabriek,’ zegt Kaat.

‘Hij rijdt hard, de aardappelen hebben haast,’ zegt Luuk.

Ze lopen door, kijken over het water en over het land. Dan zijn ze bij de bocht in de dijk.

In de verte komt weer een vrachtwagen aanrijden.

‘De vierde,’ zegt Luuk.

Ze kijken hoog op de dijk naar de vrachtwagen beneden op de weg.

‘Wat gaat hij hard,’ zegt Kaat, ‘hij heeft geen remmen, denk ik.’

Dan gebeurt het. De volgeladen vrachtwagen verliest aardappelen in de bocht. Ze rollen boven uit de laadbak in de berm naast de weg. De auto rijdt door.

‘Moet je kijken,’ zegt Kaat, ‘hele grote aardappelen zijn het, voor de fabriek.’

‘Kom, we gaan de kruiwagen halen.’

Ze lopen terug naar huis. Achter het huis staat een kruiwagen.

‘Mam, we nemen de kruiwagen mee,’ roept Kaat.

Moeder doet de keukendeur open.

‘Waarom?’

‘We hebben hem nodig,’ zegt Luuk.

‘O, dan is het goed, maar kijk uit op de weg.’

De moeder van Luuk en Kaat zegt niet vaak nee.

FRIETFABRIEK

Het is een kruitwagen vol. Grote aardappelen. Luuk en Kaat hebben ze opgeraapt uit de berm.

‘We brengen ze naar de frietfabriek,’ zegt Kaat. Ze rijdt de kruitwagen de weg op.

Achter de frietfabriek staan vrachtwagens. Aan de voorkant is een brede deur.

‘Ik denk dat we hier naar binnen moeten,’ zegt Kaat.

‘Met de kruitwagen?’

‘Nee, we gaan zeggen dat we er zijn.’

‘En wat we komen doen,’ zegt Luuk.

Hij doet de deur open en kijkt naar binnen. ‘Heel groot,’ zegt hij. Kaat kijkt ook. Dan gaan ze naar binnen. Aan het eind van de grote, lege hal zit een vrouw achter een glazen raam.

Verder zien ze niemand.

‘We moeten het tegen haar zeggen,’ zegt Kaat.

‘Wat zeggen?’

Kaat loopt naar de vrouw achter het glas.